

Aydın Olabilmek

– yolcu9901 · 18 Haziran 2020

Aydın: Kültürlü, okumuş, görgülü, ileri düşünceli (kimse), Münevver, Entelektüel. Tdk.

Bu tanımlar yeterli olsaydı, konuyla ilgili sayfalar dolusu makaleler, kitaplar yazılmazdı.

Ziya Gökalp (1876- 1924, Türk, sosyolog yazar.) "Aydınlar halka gidecekler, geçmişten gelen harsı (Bir milleti diğer milletlerden ayıran değerlerin tümü) içselleştirecekler, medeni milletlere dönüp; ilim, fen ve kültürlerini inceleyerek onların kazanımlarını öğrenip, halka öğretecek. Böylece halkımız da medeni milletlerin bir bileşeni olacaktır." demektedir.

Ziya Gökalp, Liseyi terk ettiğinden diploması yoktur. Baytar Mektebinde okurken orayı da bırakmış, üniversite diploması da yoktur. Ama Edebiyat Fakültesinde öğretim görevlisi, 1915'de ise İstanbul Üniversitesinin felsefe bölümüne, sosyoloji Profesörü olarak atanmıştır. Atatürk'ün "fikir babam" dediği Ziya Gökalp, diplomasız aydındır. Ülkenin kurtuluşu ve halkın aydınlanması yolunda düşüncelerini açık ettiği ve mücadele yürüttüğü için, öncelleri gibi tutuklanmış, sorgulanmış sürgün edilmiştir.

Diplomalarını çerçeveyeyp duvara asarak, aydın olduklarını zannedenler; o diplomalar ve zamanla sizlere verilen sıfatlar, rütbeler, akademik kariyerinizi, hizmet kıdeminizi vs. ifade eder. (Aydınları tenzih ederek söylüyorum.) Aydın olduğunuz anlamına gelmez.

Bana göre aydınlar, üç gurup oluştururlar. Birinci gurupta yer alanların sıfatları çok, yıldızları parlaktır ama kimlikleri yoktur. İktidarlar değiştiğinde bunlar da değişerek, yeni efendilerine uyum sağlarlar.

İkinci gurupta olanlar ise (Kendini aşanları ve bilginin peşinde koşanları tenzih ederek söylüyorum. Çoğunluğunu küçük burjuva aydınlar oluşturur.), korkunun köleleridir. Azıcık rahatları bozulur kaygısıyla, suya sabuna dokunmadan her konuda konuşurlar. İş, eyleme gelince bir yığın mazeret bulur, bir şekilde görünmez olurlar. Eyleme katılan en yakın arkadaşı ile görülmekten bile çekinirler.

Üçüncü guruptakiler, sayıları az olsa da Hz. Ali'nin "İlim Çin'de de olsa alınır." sözü ile ifade ettiği ilmin ve bilimin peşine düşerek, önce kendisini aydınlatan, sonrasında halka yüzünü dönüp; halkın, yüzünü, özünü ve yolunu aydınlatmaya çalışan, gerçek aydınlardır,

İnsan olma yolunda kimler, aydınlanma meşalesi yakarsa, kimler, yüzünü bilimin güneşine dönerse, kimler, halkıyla bütünleşmeye başlarsa; aydınlıktan korkan yarasalar yani egemenler, onlara kaba iftiralara atarak, halkla ilişkilerini koparır. Yüreği halkı için atan bu insanları marjinalleştirir, yalnızlaştırır, sonrada bir kısmını zindanlara kaptır; bir kısmını da tetikçileri eliyle, hain tuzaklarda, karanlıklarda katlederler.

Halk bu oyunu göremediği için aydınlanma yoluna yakılan ışığa sırtını döner. Karanlığa daha karanlığa gider

"Aydınlığa sırtını dönenlerin ne yüzü, nede özü aydınlanır."

Halkların aydınları, aydınlanma, aydınlatma ülküsünden ve mücadelesinden asla vazgeçmediler, vazgeçmeyeceklerdir. Bedeli zindan hatta ölüm olsa da...

Aydınlar, aydınlanma meşalesini, kendilerinden önce toprağa düşenlerin ellerinden aldıklarını bilirler. Kendilerinden biri düşerse, sonra gelenlerin meşaleyi alacağını da bilirler.

"Gericilik cehaleti, cehalet gericiliği besler."

Aydınların görevi, gericiliğin ağına takılmış balıklar misali çırpınan, cehennem korkusuyla gözleri yuvalarından fırlamış halkımızı, suçlamak değil o ağı, halkın başına geçirenleri durdurmak adına; gericiliğe bilimin aydınlığı ile karşı durmak ve gerici ideolojiyi etkisiz hale getirmektir. Başta Arap kültür emperyalizmi olmak üzere, halkımızın başında boza pişiren, emperyalizmin her türünü ve yurt içindeki işbirlikçilerini ve de ideolojilerini bilimin ışığında mahkûm etmektir.

Bu anlamda aydınlar, durum tespiti yapmaktan öte öncelleri ve önderleri Mustafa Kemal Atatürk gibi mücadelenin içinde hatta önünde yer almalı, halkımızın yolunu açmalıdır.

Halkın içinde, halktan ve haktan yana yazarlar, şairler ve diğer sanatçılar halklara reva görülen zulümlerden payını alırlar. Halkına sırtını dönenlerde İnsanlık sınavından, sınıfta kalırlar. İnsanlık sınavından sınıfta kalanlarda egemenin soytarısı olur.

Nazım Hikmet, Bursa Cezaevini teftişe gelen, burada, Nazım'ı küçümseyen müfettişe, "Ömer Hayyam'ı duydunuz mu?" diye sorar. Müfettiş hemen atılır: "Kim duymaz Hayyam'ı?" Nazım, "Hayyam zamanında İran hükümdarı kimdi?" diye sorar. Müfettiş şaşırır. Nazım konuşmasını sürdürür: "görüyorsunuz sanatçıyı anımsadınız ama hükümdarı anımsamadınız. Yıllar sonra beni dünya anımsayacak ama dönemin Adalet Bakanı'nı ve sizi kimse anımsamayacak" der.

Aristo'yu baldıranla zehirleyenleri, Giordano Bruno'yu yakarak öldürenleri, Nesimi'nin derisini yüzenleri, Şeyh Bedreddin'i, Pir Sultan'ı, Deniz'i, Yusuf'u, Hüseyin'i asanları, Uğur Mumcu'yu, Sabahattin Ali'yi, katledenleri; Nazım'ı, Ahmet Kaya'yı, Yılmaz Güney'i vatanına hasret bırakanları, anımsayabiliyor musunuz?

Yazımı aşağıdaki dizelerimle sonlandırmak istiyorum.

"Her kim / Halktan / Haktan yana / Kavganın şafağında, nöbete durursa
Ve ister devlet, ister din adına / Hangi faşist, hangi yobaz, hangi it / Nöbetlerde vurursa / Halk, O'nu
yüreğine mayalar / Ve gün gelir / Er ya da geç, o gün gelir / Türküler O'nu söyler / Ağıtlar ona yakılır /
Destan, destan büyür / Büyür ha büyür!"
"Ölümsüzlük, halkın gönlüne düşmektir."

----- Tahir Eker 18.6.2020